

Каміла Соснова,
студентка 3 курсу
Факультету дошкільної, соціальної та спеціальної освіти
Наук. керівник **Н.М. Анастасова,**
старший викладач прикладної психології та логопедії

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ

Актуальність нашої теми полягає в тому, що розвиток моторики у дітей дошкільного віку дозволяє сформуванню координацію рухів пальців рук, розвинути мовленнєву діяльність і підготувати дитину до школи. Рівень розвитку дрібної моторики – один із показників інтелектуальної готовності до шкільного навчання. Коли говорять про дрібну моторику, мають на увазі, скоординовані точні рухи пальцями рук. Дитина, у якої досить добре розвинена дрібна моторика, вміє логічно міркувати, у неї високий рівень розвитку пам'яті, уваги та зв'язного мовлення. Дрібна моторика рук розвиває інтерес, пізнавальні здібності дитини, вважається справою цікавою та корисною для виявлення майбутніх здібностей внутрішнього світу дитини. При ручній праці кожен рух дитини дає ясний відчутний результат. Чим вище рухова активність дитини, тим краще розвивається його мовлення.

Ступінь досліджуваності проблеми. Вивченням розвитку дрібної моторики рук на заняттях з трудового виховання займалися, Н. А. Бернштейн, Л. І. Бикова, В. М. Волков, В. А. Іванов, Е. Ф. Орехов, Т. Н. Сумищев.

В. П. Кащенко писав, що ручна праця "повинна зайняти домінуюче місце серед інших предметів – вона є базисом усіх наших виховних та освітніх впливів на дитину" [2, с. 41].

І. М. Сеченов писав, що рухи руки людини спадково не визначені, а виникають у процесі виховання та навчання як результат утворення асоціативних зв'язків між зоровими відчуттями, дотиковими і м'язовими в процесі активної взаємодії з навколишнім середовищем [3, с. 300].

Численні дослідження О. Бот, О. Ісеніної, О.Мастюкової, М. Іпполітов, Л. Фоміної та ін. підтвердили, що удосконаленням мовленнєвих реакцій безпосередньо залежить від ступеня тренуваності пальців, адже саме розвиток дрібної моторики позитивно впливає на функціонування мовленнєвих зон кори головного мозку [4, с. 46].

Мета. Розкрити особливості розвитку дрібної моторики рук у дітей дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення.

Методи дослідження. Вивчення і аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми розвитку дрібної моторики рук у дітей дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення; спостереження; вивчення та аналіз робіт дошкільнят.

Сутність дослідження. Нерозвиненість моторики рук у дітей з загальним недорозвитком мовлення обумовлена тісною взаємодією ручної і мовної моторики. Вдосконалення ручної моторики активізації моторних мовних зон головного мозку і, внаслідок цього, розвитку мовної функції.

Формування правильної вимови у дітей із загальним недорозвитком мовлення – це складний процес, дитині потрібно навчитися керувати своїми органами мовлення, сприймати звернене до неї мовлення, здійснювати контроль за мовленням оточуючих та власним. Мовлення вдосконалюється під впливом кінестетичних імпульсів від рук, точніше від пальців. Тому в роботі з дітьми (особливо з тими, які вже мають порушення мовлення) велику увагу необхідно приділяти розвитку функції дрібних м'язів рук [1, с. 206].

Слід зазначити, що важливими проблемами вивчення даної теми є: нейролінгвістичне вивчення різних форм загального недорозвитку мови з урахуванням локалізації ураження мозку; розробка прийомів ранньої неврологічної та логопедичної діагностики у дітей; вдосконалення методів логопедичної роботи над дрібною моторикою в перші роки життя дитини; удосконалення методів логопедичної роботи з урахуванням форми загального недорозвитку мовлення; вивчення взаємозв'язку голосових темпо-ритмічних розладів із семантичними порушеннями при різних рівнях загального недорозвитку мовлення підвищить ефективність логопедичного впливу.

Основні висновки. Провівши аналіз роботи, по даній темі ми можемо зазначити, що нерозвиненість дрібної моторики у дітей із загальним недорозвитком мовлення обумовлено тісною взаємодією ручної та мовної моторики. Через це, у дітей дрібна моторика розвивається не в межах норми. Тому вдосконалення ручної моторики краще починати з раннього віку, так як це сприяє активізації моторних мовних зон головного мозку і, внаслідок цього, розвитку мовленнєвої функції.

Отже, особливостями розвитку дрібної моторики у дітей дошкільного віку є те, що діти дуже чутливі до такого виду діяльності, що дозволяє розвинути у них терпіння та посидючість, бути наполегливими й цікавими. Вправи з участю рук і пальців у дітей дошкільного віку гармонізують тіло і розум, позитивно впливають на діяльність мозку, прості рухи рук допомагають зняти розумову втому, покращують вимову багатьох звуків та розвивають мову дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анастасова Н. М., Редька А. Теоретичне обґрунтування напрямків розвитку дрібної моторики у дошкільників із загальним недорозвитком / Н.М. Анастасова // Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку. Випуск 47 – Переяслав-Хмельницький, 2018. – С. 206-208.
2. В. П. Кащенко // Начальная школа – 1987 – №2 – С. 40-45.
3. Логоша Г. Е., Симонова Е. С. Развитие мелкой моторики у малышей / Г. Е. Логоша // Молодой ученый. – 2017. – №46. – С. 299-302. – URL <https://moluch.ru/archive/180/46472/>.
4. Рібцун Ю. Вивчення моторної функції молодших дошкільників із ЗНМ // Дефектологія. – 2006. – №1. – С. 44 – 48.